

Hüseyin Akyol: 100. Yıldönümü

Posted on 19/01/2015

Adolf Hitler 22 Ağustos 1939'da, yani Polonya'ya saldırmadan bir hafta önce evinde Alman ordusu Wehrmacht komutanlarıyla yaptığı gizli toplantıda şöyle diyordu:

“Biz gücümüzü hızımızdan ve acımasızlığımızdan alıyoruz. Cengiz Han milyonlarca kadın ve çocuğun ölümüne yol açtı, planlı bir şekilde ve büyük bir mutlulukla... Tarih, onun şahsında sadece bir devlet kurucusunu görüyor. Güçsüz bir Batı Avrupa medeniyetinin benim hakkımda ne diyeceği umurumda bile olmaz.

Polonya mevcut nüfusundan arındırılacak ve buraya Almanlar yerleştirilecek. Küçük devletler beni korkutamaz. Kemal'in ölümünden beri Türkiye aptallar ve yarım akıllılar tarafından idare ediliyor...

Savaş amacımızın yalnızca belli sınırlara ulaşmaktan ibaret olmayıp, düşmanın fiziksel varlığını yok etmeyi de kapsadığını bildiren buyruğu yayınladım ve her kim ağzını açıp tek bir eleştiri sözcüğü sarf edecek olursa, infaz mangası tarafından idam edilecektir.

Siz beyler, şan ve şerefe yüzyıllardır olmadığınız kadar yakınsınız. Güçlü olun! Merhametsiz olun! Başkalarından daha hızlı ve daha acımasızca harekete geçin! Batı Avrupa vatandaşları korkudan tir tir titremeliler. Bu, onları korkudan öldüreceği için, savaşı ilerletmenin en medeni yoludur.

Bu yüzden, şimdilik yalnızca doğuda ölüm teşkilatlarını [SS Kıtalarının] hazır bulunduruyorum. Onlar Leh kökenli ve Leh dilini konuşan erkek kadın, çocuk yaşlı her kim varsa hepsini gözlerini kırpmadan ve acımadan öldürmek için emir aldılar. İhtiyacımız olan

yaşama alanını, ancak bu şekilde ele geçirebiliriz. Tüm olanlara rağmen bugün kim Ermenilerin imhasından bahsediyor.”

İKİ DÜNYA SAVAŞININ TEFERRUATI İKİ SOYKIRIM

İnsanlık tarihinin en büyük katillerinden Hitler’in 1000’li yılların başlarındaki Moğol İmparatoru Cengiz Hanı da, bin yılın sonlarındaki İttihatçı Enver-Talat-Cemal üçlüsünü de kendisine referans alması boşuna değildi.

Özellikle Türk tarihçileri ve devlet adamları ne Cengiz Han’ın kitle halinde insan öldürdüğünden söz ederler, ne de Ermeni katliamını kabul ederler. Yetmezmiş gibi, yetkililer Mehmed Talat ile İsmail Enver’in mezarlarını Hürriyet-i Ebediye Abidesi denilen anıt mezarlara taşımışlardır.

Fransa’daki neo-faşist Milli Cephe Partisi’nin kurucu başkanı Jean-Marie Le Pen (şimdiki Başkan’ın babası) Yahudi soykırımı için “Holokaust II. Dünya Savaşı’nın küçük bir detayıdır” demişti.

Ankara’nın resmi ideolojisi de “Ermeni tehciri”ni I. Dünya Savaşı’nın bir teferruatı, savaşın “tabii bir sonucu” kabul eder, aksini düşüneni reddeder, gereğinde mahkemeye çeker.

Hitler’in yukarıdaki sözlerini daha önce de Sesonline’da yayınlamıştım (10.02.2014). Burada tekrarlamamın nedeni soykırımın 100. yılına girererken Nazi Şefi’nin “bugün kim Ermenilerin imha edildiğinden bahsediyor?” demesi.

Gerçekten de Hitler o sözleri sarfettiğinde soykırımın üzerinden çeyrek yüzyıl geçmiştir, ama bu insanlık suçu uluslararası camianın gündemine girmemiştir. Sevr Konferansı'nda konuşulmuşsa da somut bir sonuç çıkmamıştır. Ermenistan Sovyetler Birliği'nin birlik devletlerinden birisi olunca, Osmanlı'nın Ermenilere yaptıkları Batı'nın (İtilaf Devletlerinin) pek de umurunda olmamıştır, Osmanlı'nın müttefiki Almanya ise bir anlamda

suça ortaktır. [Babaannem yerel dille “kafle” dediği tehciri anlatırken, ben “Ermeniler götürürlerken Almanlar ne yapıyorlardı?” diye sormuştum, o da “Hiç karışmıyorlardı, sokaklarda çizmelerinin mahmuzlarını şaklatarak çifter çifter devriye geziyorlardı” diye yanıt vermişti.]

SSCB ise, Türkiye ile iyi geçinmek istediğinden olsa gerek, o da konuyu ele almamıştır. Böylece kitlesel katliam ve deportasyon 20. yüzyılın ilk büyük insanlık suçu olduğu halde, yapanın yanına kâr kalmıştır.

Türkiye’de kurulan Cumhuriyet ise Osmanlı topraklarının Anadolu’daki “uluslaşmış” devamı olarak onun mali borçlarını üstlenmiş, ama suçlarını üstlenmemiştir.

Mesela Lozan Barış Konferansı'na giden Türk Heyeti'nin başındaki İsmat Paşa'ya Gazi Paşa'nın verdiği kesin direktif “Ermeni meselesini gündeme getirdikleri takdirde, bana hiç danışmadan masayı terkedip, Türkiye'ye döneceksin” olmuştur.

Batı'nın da Ermeni sorununa sahip çıktığı, 1915 olayını önemle gündeme aldığı söylenemez. Bunun nedenleri arasında Ermenilerin Doğulu Hıristiyan kabul edilmelerinin bulunduğunu düşünüyorum.

Ermeniler Hıristiyanlığı benimsedikten sonra Gregoryen iken, Haçlı Seferlerinde bir kısmı Katolik olmuşlardı. 16. yy'da da Katoliklerin sayısı bir miktar artmış, Gregoryen ile Katolik Ermeniler arasındaki sürtüşmeler sonucu 1828'de II. Mahmud - Gregoryenlerin baskısıyla - Katolik Ermenileri sınır bölgelerine göçe zorlamıştı.

Fakat aynı yıl çıkan Osmanlı-Rus harbinde Katoliklerin Osmanlı ordusunda yararlılıklar göstermeleri sonucu, Padişah onların sürgün bölgelerinden dönmelerine izin vermişti.

1913 Osmanlı nüfus sayımına gelindiğinde ise Katoliklerin Gregoryenlere oranı yirmide bir kadardı.

Dolayısıyla Batıların gözünde Ermeniler pek de önemsenmeyen bir "şark toplumu" olarak kalmış, yukarıda da değinildiği gibi Ermenistan bir Sovyet Cumhuriyeti olunca, Ermeni sorununa karşı kayıtsızlık devam etmişti. Fakat Avrupa'ya ve ABD'ye göçmüş Ermeniler de o etkili olamamışlardı.

1965'te soykırımın 50. yıldönümünde diasporada anma pulları basılmış, toplantı ve yürüyüşler düzenlenmiş, ama etkinlikler hayli başarısız geçmişti.

Siyasi yorumcular 1970'lerde silahlı örgüt olarak Asala'nın ortaya çıkmasını Diaspora'daki genç kuşaklara mensup bazılarının barışçıl yöntemlerle davanın dünyaya duyurulamayacağını, şiddete dayalı sarsıcı eylemler yapmak gerektiğini düşünmelerine bağlamışlardı.

Hedef olarak da Türk diplomatlarını veya (Esenboğa ve Orly saldırıları gibi) havayolu yolcularını seçmişlerdi. Fakat Batı'daki varıl Ermenilerden finansman gelmeseydi, örgüt kendi amaçları için para ve silah bulamazdı. Asala'nın Filistin Kurtuluş Örgütü ve ona bağlı silahlı siyasi örgütlerden destek aldığını, özellikle FKÖ'nün 6 kişilik en üst yürütme organında sol kanadın lideri olarak bilinen ve istihbarat işlerine bakan Abu İyad ile

ilişkilerinin iyi olduğunu da burada hatırlamak gerekiyor.

Asala Haziran 1982’de İsrail’in Beyrut’tan Filistin siyasi örgütlerini çıkarması nedeniyle Filistin Kurtuluş Örgütü’nden gelen desteği kaybetti, Temmuz 1983’te Paris- Orly Havaalanı’nda THY yolcularına dönük bombalı eylemde 4’ü Türk 8 yolcu ölünce diasporadaki Ermeni finans kaynaklarını yitirdi.

Agop Agopyan adını kullanan Musul Ermenilerinden Harutyun Takoshian’ın 1988’de Atina’da öldürülmesi sonucunda -zaten etkisini yitirmiş olan- Asala dağıldı. Suikasti Türk istihbaratına bağlı iki kişinin yaptığı ileri sürüldüğü gibi (Türkiye bu iddayı reddetmişti), kendi direktiflerini dinlemediği için Agopyan’ın Suriye Muhaberat’ı tarafından -Hafız Esad’ın emriyle- öldürüldüğü savı da vardır.

Bugün soykırımı tanıma konusunda dünküne nazaran daha elverişli bir durum sözkonusu. Şimdiye değin Ermenistan Cumhuriyeti dahil olmak üzere 22 devlet 1915’i soykırım olarak tanımıştır:

Avrupa’dan: F. Almanya, Fransa, İtalya, Rusya, Belçika, Yunanistan, Hollanda, Litvanya, İsveç, İsviçre, Polonya, Slovakya, Kıbrıs Cumhuriyeti, Vatikan; Amerika’dan: Arjantin, Şili, Bolivya, Venezüela, Uruguay, Kanada; Orta Doğu’dan: Lübnan. [ABD’den 41 Eyalet].

Soykırımı tanıyan uluslararası kuruluşlar:

BM Ayrımcılığın Önlenmesi ve Azınlıkların Korunması Alt Komisyonu, Avrupa Konseyi, Avrupa Parlamentosu, Dünya Kiliseler Konseyi, İnsan Hakları Derneği, YMCA Avrupa Birliği, Daimi Halklar Mahkemesi (Permanent Peoples’ Tribunal).

Bu bakımdan 1915-1918 Ermeni katliamı ve deportasyonu üzerindeki “silence of conspiracy” (suskunluk komplosu) kısmen kırılmış oldu. [Hikmet Kıvılcımlı bir başka vesileyle

“conspiration de silence” diye Fransızca yazdığı terimi “susuş kumkuması” olarak tercüme ederdi.]

ARMENOFOBİ

Türkiye ise devletiyle ve milletiyle kendisiyle yüzleşmekten çok uzaktır. Birçok konuda birbirleriyle sık sık dalaşan burjuva partilerinin tamamının ittifak ettikleri tek konu Ermeniler konusunda tarihin inkârıdır.

Bir başka deyişle, Ermeni tabusunda hepsi hem fikirdirler.

Toplumda Hıristiyanlarla ilgili “gâvur”, “kefere” gibi aşağılayıcı laflar çok yaygındır. (Hatta dizilerde bile diyalog yazarları, örneğin “bozuşmak” anlamında “papaz olmak” lafını kullanmakta hiçbir beis görmemektedirler. Yahudiler için “Çıfit” ve benzeri aşağılayıcı laflar vardır. Rumlar hakkında “Kırk yıllık Yani, olur mu Kâni?” halk dilinden eksik olmamıştır. Ama Ermeniler için küfürlerin özel bir yeri bulunmaktadır. Mesela daha geçen yıl seçim kampanyasında dönemin Başbakanı “Afedersiniz Ermeni” diyecek kadar ölçsüzleşebilmiştir.

Ermenilerle ilgili aşağılık küfürleri buraya alamam, ancak “Ermeni dölü, Ermeni tohumu, Ermeni gâvuru”nu hatırlatabilirim.

Keza “Artin” adı da Türkün dilinde küfürdür. Örnek mi istiyorsunuz? Kemalistlerin yargılamak yerine (sakallı Nureddin Paşa emriyle) linç ettikleri -Mütarekede İngiliz muhipliği yapmış- gazeteci Ali Kemal’e “Artin Kemal” diyorlardı. [Sen hem Ermenileri kitle halinde sür ve öldür, hem de bir Ermeni adını sövgü vesilesi yap.]

Tehcirden kurtulan ya da Suriye’den geri dönebilen az sayıdaki Ermeni ailesi çocukların ya

Yakup, İsa, Eyüp, Yusuf, Sait, Sami, Toros, Meryem gibi Müslümanların da kullandıkları (kimisi din kökenli) adlar koyarlardı veya çift isimleri vardı: Ohannesler Orhan, Bedroslar Bedri, Amelyalar Emel, Zarehler Zehra idi, ilh. [Sadece Ahmed, Mahmud, Mehmet ve, Mustafa ile dört Halifenin isimlerini kullanmazlardı.]

Osmanlı'da mimarlık ve kuyumculuk başta olmak üzere, çok önemi sanat ve zanaat ustaları Ermeniydiler. Mesela Balyanların yarattıkları eserler hâlâ Türkiye'nin ve Türk turizminin bir övünç kaynağıdır. Hatta Koca Sinan bile İslamiyeti sonradan kabul etmiş bir Ermeniydi.

Bu önemli olguyu bir yana koyarak günlük yaşamdan örnek verecek olsak bile, soykırımdan 40 sene sonra bile Diyarbakır'da sadece kuyumcumuzun değil, marangozumuz Sait, kunduracımız Jirayir, berberimiz Yakup, fırıncımız Tümes, İstanbul'da terzim Aram ustaların Ermeni olduklarını hatırlıyorum. Buna rağmen ırkçı Türkler Ermeni'yi kadın satıcısı olarak görmeyi marifet sayarlar.

Yani son zamanlarda haklı olarak İslamofobiden sık bahseden toplumumuzun kendisinin de Armenofob olduğunu söylememize izin veriniz.

Tehcir adı altında sürgün ve katliamdan zor nedeniyle Müslüman olmuş Ermeniler de "dönme" diye aşağılanırlardı. Eski Türk Tarih Kurumu Başkanı (şimdiki MHP milletvekili) Halaçoğlu Alevilerin bir kısmının tehcirden kurtulmak için İslamiyeti kabul etmiş Ermeniler olduğunu ileri sürmüştü. Fakat onun asıl söylediği utanç verici şey "Bunların hepsinin isim ve adresleri devlette saklıdır" demesiydi. Türk ailelerine besleme, evlatlık ve eş olarak verilen genç kızlar ise bir başka insanlık ayıbıdır.

Soykırım zihniyetinin devam ettiğini Hrant Dink suikastinde gördük. Birkaç gün sonra öldürülmesinin 8. yıldönümünde anacağımız suikast üst yapının bütün kanatlarının elbirliğiyle işledikleri kolektif bir suçtur.

Sadece Hrant Dink mi? Sevag Şahin Balıkçı isimli bir genç, Kercews (Gercüş) ilçesine bağlı Kozlu'da askerliğini yaparken Nisan 2011'de ülkücü (Alperen) bir jandarma eri tarafından öldürülmüştür. Yargı sürecinin geldiği aşamada mahkeme olayın cinayet olmadığı, kazaen vuku bulunduğu hükmüne varmıştır. Hüküm şu anda askeri Yargıtay evresindedir.

Kadıköy'de bir Ermeni okulunda bilgisayar öğretmeni İlker Şahin'in Caferağa'daki evinde boğazı kesilerek öldürülmesini (Ocak 2013) ve Fatih'te Hamparsun Harutunyan'ın bir kavgada bıçaklanarak ölmesini (Haziran 2014) siyasi cinayet saymasak bile Ermeni düşmanlığının devam ettiği muhakkaktır.

Oysa insanlığın esenliği asla düşmanlıklardan, hasmâne duygulardan ve nefretten geçmez. Tam tersine onlardan vazgeçerek toplumca yüceliriz.

Kaynak: [Özgür Gündem](#)